

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Vårbacka Förskola 2020-2021

Planens syfte

Förbud mot diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567) och förbud mot kränkande behandling regleras i skollagen 6 kap. Genom lagarna vill man stärka barn- och elev-skyddet genom direktiv om handlingsplikt för vuxna i förskola och skola. Lagarna ska förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Rektorn ansvarar för att en **plan mot diskriminering och kränkande behandling** upprättas/revideras årligen och all personal som arbetar på förskolan har ett gemensamt ansvar för att informera om planen och se till att den följs. Syftet med planen är att förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt främja alla barns lika möjligheter och rättigheter. Vi arbetar även med Barnkonventionen som är en del i vår vardag.

Diskrimineringsgrunder/kränkningar:

KÖN

FUNKTIONSNEDSÄTTNING

RELIGION ELLER ANNAN TROSUPPFATTNING

SEXUELL LÄGGNING

KÖNSIDENTITET OCH KÖNSUTTRYCK

ETNICITET

ÅLDER

KRÄNKNINGAR

Planen består av delarna

- Vision /mål – så här vill vi på Vårbacka ha det
- Främjande insatser
- Kartläggning – så här ser det ut just nu
- Analys – så här tänker barn, pedagoger, föräldrar
- Förebyggande insatser – så här gör vi
- Mål – detta vill vi tillsammans uppnå med åtgärden/åtgärderna
- Utvärdering/upprättande av ny plan

Planen gäller

Tidiagare löpte planen från januari till januari, men nytt beslut har tagits att planen kommer att uppdateras årligen i Juni i samband med förskolans utvärdering av läsåret.

Ansvarig för planens upprättande/revidering

Rektor: Nina Lindberg

Ansvarig för planens genomförande

All personal verksamma på förskolan

Barnens delaktighet

Barnintervjuer och trygghetsvandring är underlag för kartläggning av barnens upplevelse av trygghet. Utöver detta skall barnen ges möjlighet att arbeta aktivt och integrerat med värdegrundsfrågor. Barnen bör efter ålder och mognad ges tillfälle att samtala om hur man skall göra för att vara en bra kompis, och vad man bör göra om man ser att någon är ledsen, utanför och så vidare. Barnen görs delaktiga genom intervjuer, trygghetsvandring där vi kartlägger risker i miljön, samt genom att ha inflytande genom verksamheten. Barnen ska veta hur de skall göra om de själva eller ett annat barn utsätts för kränkning!

Föräldrarnas delaktighet

Föräldrasamtal och utvecklingssamtal kring barns trygghet är underlag för kartläggning av barnens trygghet.

Vi vill göra föräldrarna delaktiga i vårt arbete för att motverka diskriminering och kränkande behandling genom dialog vid inskolning, utvecklingssamtal, föräldraråd, föräldramöten och daglig kommunikation. Brukarundersökningen är ytterligare ett instrument där föräldrarna ges möjlighet att svara på frågor om verksamheten och som är del av vår kartläggning.

Medarbetarnas delaktighet

Personalen ansvarar för förankringen av planen mot diskriminering och kränkande behandling hos barn, föräldrar och nya kollegor. Ansvarar för att motverka att någon diskrimineras eller kränks genom att: förebygga, upptäcka, signalera om, förhindra, kartlägga och analysera.

Personalen skall rapportera till Rektor om ett barn/elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling/diskriminering.

Personalen deltar aktivt för att främja barns lika rättigheter och möjligheter, i kartläggning av risker, och för planerade åtgärder för att förebygga trakasserier och kränkande behandling.

Förskolans Rektor och pedagoger har ansvar för att arbetet med att motverka diskriminering och kränkande behandling hela tiden utvecklas.

Förankring av planen

Planen lyfts upp på föräldramöten och i samband med inskolning av alla barn samt går att hämta på vår hemsida. All nyanställd personal informeras om förskolans likabehandlingsarbete vid introduktionen.

Utvärdering av fjolårets plan

Hur har planen utvärderats

Genom att sammanställa insamlat underlag. Dokumentation, enkäter och dyl i samband med stängningsdag. Under läsåret har inga kränkningar dokumenterats utifrån vår plan, varpå vi diskuterade var gränsen mellan kränkning och konflikt mellan exempelvis barn - barn går. Vi vill ha planen som ett levande dokument och alltid se barnens bästa. Genom diskussionen framkom en gränsdragning mellan enskilda händelser där det inte finns ett uttalat syfte att kränka en individ samt systematiska/upprepade/avsiktliga händelser. En annan gränsdragning kan vara barnet/barnens ålder.

Vem var delaktiga

All personal var delaktiga i genomförandet. Förskolans Rektor sammanställde.

Resultatet av utvärderingen av fjolårets plan

Vi har arbetat mot de mål som är uppsatta, och i den nya planen är de främjande insatserna mera konkretiserade och tydligare kopplade mot diskrimineringsgrunderna. Vi tror också att de blir enklare att utvärdera.

Årets plan ska utvärderas senast

Juni månad varje år.

Hur ska årets plan utvärderas

Genom att sammanställa insamlat underlag. Vidare genom att tydliggöra planens syfte och gå igenom den med all personal i samband med utvärdering av läsåret.

Ansvariga för att årets plan utvärderas

Förskolans Rektor: Nina Lindberg

Vår vision

Förskolan skall vara en trygg plats där barn och vuxna kan växa och utvecklas tillsammans i harmoni med vår miljö.

Främjande insatser

- **De främjande insatserna syftar till att stärka respekten för alla lika värde**
- **Innefattar diskrimineringsgrunderna**
- **Omfattar alla och bedrivs utan förekommen anledning**
- **Är en naturlig del av vårt dagliga arbete**

Miljö och material

Områden som berörs av insatsen

X	KÖN
---	-----

X	FUNKTIONSNEDSÄTTNING
X	RELIGION ELLER ANNAN TROSUPPFATTNING
X	ETNICITET
X	SEXUELL LÄGGNING
X	KÖNSIDENTITET ELLER KÖNSUTTRYCK
X	ÅLDER
X	KRÄNKNINGAR

Mål och uppföljning: Att utveckla vår miljö så att vi motverkar stereotypa mönster/normer, samt välja material allsidigt och att uppmuntra barnen att delta i olika aktiviteter oberoende av kön, funktionsnedsättning, religion etc. Insatserna följs upp genom kontinuerliga samtal i arbetslaget och observationer i barngruppen.

Insats (hur vi arbetar för att nå målet): Vid planering av inköp, förändring i miljö, vid planering och genomförande av verksamhet/aktivitet ska överväganden göras när det gäller vilken lek miljö/materialet/aktiviteten bidrar till.

Ansvariga: Samtlig personal

Språk

Områden som berörs av insatsen

X	KÖN
	FUNKTIONSNEDSÄTTNING
	RELIGION ELLER ANNAN TROSUPPFATTNING
	ETNICITET
	SEXUELL LÄGGNING
X	KÖNSIDENTITET ELLER KÖNSUTTRYCK
	ÅLDER
	KRÄNKNINGAR

Mål och uppföljning: Pojkar och flickor ska bemötas likvärdigt. Pedagoger ska arbeta kompensatoriskt och förebygga stereotypa idéer om kön hos

barnen. Insatserna följs upp genom kontinuerliga samtal i arbetslaget och observationer i barngruppen.

Insats (hur vi arbetar för att nå målet): Inte kalla barnen tjejer – killar, flickor – pojkar utan KOMPISAR/UPPTÄCKARE/UTFORSKARE/ÄVENTYRARE eller dyl. Medvetandegöra våra egna föreställningar så att vi inte begränsar vad som är möjligt att göra. Tex :ALLA KAN BÄRA ALLA FÄRGER PÅ KLÄDER, ALLA KAN UTÖVA ALLA YRKEN, ARBETSUPPGIFTER, ALLA HAR RÄTT ATT VISA KÄNSLOR, TEX GRÅTA osv. Samtala om innehållet i böcker vi läser. Byta kön på karaktärerna tex. Prinsessan på ärten blir Prinsen på ärten osv. Aktivt bemöta barnen då de hänvisar till kön: tex. Det kan du inte göra för att du är flicka. Eller; mammor kan inte snickra/laga saker OSV.

Ansvariga: Samtlig personal

Empati

Områden som berörs av insatsen

X	KÖN
X	FUNKTIONSNEDSÄTTNING
X	RELIGION ELLER ANNAN TROSUPPFATTNING
X	ETNICITET
X	SEXUELL LÄGGNING
X	KÖNSIDENTITET ELLER KÖNSUTTRYCK
X	ÅLDER
X	KRÄNKNINGAR

Mål och uppföljning: Man ska respekteras för den man är. Insatserna följs upp genom kontinuerliga samtal i arbetslaget och observationer i barngruppen.

Insats (hur vi arbetar för att nå målet):

Vi tränar empati genom att uppmuntra barnen att hjälpa varandra, äldre barn hjälper yngre, och bekräfta positivt när så sker. Vi uppmanar också barnen att prova att göra saker själva utan hjälp. Vi övar barnen att lösa konflikter och

ingriper då situationen kräver det. Vi avbryter kraftfullt handlingar som kan upplevas kränkande. Vi övar barnen på att lyssna respektfullt. Dvs att inte avbryta eller fälla negativa kommentarer. Vi för regelbundna samtal med barn om deras trivsel i vardagen.

Ansvariga: Samtlig personal

Fri lek

Områden som berörs av insatsen

X	KÖN
X	FUNKTIONSNEDSÄTTNING
	RELIGION ELLER ANNAN TROSUPPFATTNING
	ETNICITET
	SEXUELL LÄGGNING
	KÖNSIDENTITET ELLE KÖNSUTTRYCK
X	ÅLDER
X	KRÄNKNINGAR

Mål och uppföljning: Vi önskar identifiera och förhindra lekar som är kränkande. Tex maktlekar, eller lekar som missgynnar barn systematiskt på grund av deras ålder, funktionshinder eller deras kön. Insatserna följs upp genom kontinuerliga samtal i arbetslaget och observationer i barngruppen.

Insats (hur vi arbetar för att nå målet): Vi (pedagoger) ska alltid reagera på ord eller gärningar som kan anses kränkande. Vi skall sträva efter att alltid finnas i barnens närhet. Vi ska erbjuda en rik och stimulerande miljö som uppmuntrar till glädje och gemenskap. Vidare samtalar vi med barnen kring: Hur är en bra kompis? Hur känns det att vara den som är missgynnad osv. Vi arbetar aktivt med konfliktlösning och är goda förebilder genom att bejaka olikheter. När en lek inte fungerar visar vi på alternativa lekar/aktiviteter/lösningar. Vi arbetar med pedagogisk dokumentation och barnens lek dokumenteras. Dessa dokument sammanställer vi och reflekterar kring regelbundet.

Utvärdering

Vi utvärderar planen inför varje nytt läsår.

Värdegrund

Områden som berörs av insatsen

X	KÖN
X	FUNKTIONSNEDSÄTTNING
X	RELIGION ELLER ANNAN TROSUPPFATTNING
X	ETNICITET
X	SEXUELL LÄGGNING
X	KÖNSIDENTITET ELLER KÄNSLOUTTRYCK
X	ÅLDER
X	KRÄNKNINGAR

Mål och uppföljning: Ha gemensam barn- och människosyn samstämmig med läroplanen.

Insatserna följs upp genom kontinuerliga samtal i arbetslaget och observationer i barngruppen.

Insats (hur vi arbetar för att nå målet): Pedagogerna samtalar om olika etiska dilemman och har värdegrundsdiskussioner. Pedagogerna ska vara goda förebilder. Det innebär att vi ska prata positivt om varandra och vara mot varandra på samma sätt som vi vill att barnen ska vara mot varandra. Pedagogerna ska ta upp med varandra om man upplever att någon kollega inte är en god förebild.

Utvärdering

Vi utvärderar planen inför varje nytt läsår.

Kartläggning av risker

På individnivå kartläggs risker via barnintervjuer och självvärdering för medarbetare. På gruppnivå via barnintervjuer, trygghetsvandringar med barnen och diskussioner i arbetsgrupper. Hela verksamheten arbetar kontinuerligt med förhållningssättet.

Kartläggningsmetoder

- Observation av samspelet mellan barnen i alla förskolegrupper ska genomföras enligt årshjulet varje år. Områden som ska beröras i observationen är kränkande behandling, kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.
- Kartläggning av verksamhetens yttre och inre miljö för att identifiera riskfaktorer ska genomföras enligt årshjulet varje år.

- Vid arbetsplatsträffar uppmärksammas eventuella kränkningar.

De metoder som använts är gruppobservationer, trygghetsvandringar, barnintervjuer, observationer av medarbetarna och självvärderingar.

Resultat och analys

Identifierade riskområden föregående år är diskriminering mellan barnen rörande områdena kön och ålder. Exempel lekar där äldre barn vill att yngre barn jagar, ojämn fördelning vid lagindelning. Kommentarer "du är för liten" "vi som är fem år" osv. Det har även förekommit att barn inte velat hålla varandra i handen vid något tillfälle, och att de sagt saker till varandra som befäster stereotypa könsroller eller saker som sårat något barn. Vi arbetar för att motverka att detta sätts i system. När det gäller de yngre barnen kan kränkningar utan förekommen anledning uppstå vid påklädning i tamburen, i kö till toaletten och dylika situationer.

Förebyggande åtgärder

- Syftet är att åtgärda de områden som identifierats som risker.
- Omfattar endast områdena som identifierats i kartläggning av risker

Mål Alla ska trivas och känna sig trygga på Vårbacka

På Vårbacka förskola gäller nolltolerans mot alla former av kränkningar!

Alla barn har rätt att mötas med trygghet, delaktighet och respekt!

Rutiner för att tidigt upptäckta trakasserier och kränkande behandling

- Aktivt närvarande vuxna.
- Dialog med föräldrarna
- Observationer av barngrupperna

Personer som barn och föräldrar kan vända sig till

Alla medarbetare är ansvariga för alla barns välmående. Barn och vårdnadshavare kan vända sig till anställd som de har förtroende för på förskolan. Man kan även vända sig direkt till förskolans Rektor.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon ur personalen får kännedom om att ett barn känner sig kränkt. Förskolan ska utreda vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

1. Den pedagog som fått kännedom om en kränkning eller diskriminering har skyldighet att omgående informera Rektor oavsett hur man fått veta detta eller vilka det gäller.
2. Vi tar reda på vad som hänt och vilka som är inblandade
3. Samtal med de inblandade. Det enskilda barnets upplevelse av det inträffade ska vara utgångspunkt för utredningen. Föräldrars synpunkter på det inträffade beaktas. Utredningen ska allsidigt belysas och analysera orsakerna till händelsen. Utredningen ska omfatta både den som upplever sig kränkt eller de eller dem som utfört kränkningen. När alla yttrat sig kan förskolan objektivt bedöma situationen.
4. Förskolans Rektor, berörda föräldrar och medarbetare informeras (Ansvar punkt 1-4: den person som sett eller hört något kränkande).
5. Vid konstaterande av kränkning måste förskolan vidta åtgärder. Dessa åtgärder ska riktas till det utsatta barnet samt dem som utsatt barnet för kränkningar. Det ska också övervägas eventuella organisationsförändringar av grupp och verksamhet. Tydlig ansvarsfördelning ska finnas samt rutin för uppföljning och dokumentation.
6. Skriftlig anmälan angående upplevd diskriminering och/eller kränkande behandling görs till huvudman
(Ansvar: Förskolans Rektor)

7. Utredning görs och dokumenteras på avsedd blankett bilaga 1 (Ansvar: medarbetare alt. Rektor)
8. Uppföljning genomförs och dokumenteras på blankett bilaga 1 (Ansvar: utredaren)

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon ur personalen får kännedom om att ett barn känner sig kränkt. Förskolan ska utreda vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

1. Vi ingriper direkt när vi upptäcker eller hör att någon utsätts för kränkningar
2. Vi tar reda på vad som hänt och vilka som är inblandade
3. Samtal med de inblandade
4. Rektor informeras (Ansvar punkt 1-4: den person som sett eller hört något kränkande).
5. Berörda medarbetare och föräldrar informeras (Ansvar: förskolans Rektor)
6. Skriftlig anmälan angående upplevd diskriminering och/eller kränkande behandling görs till huvudman (Ansvar: förskolans Rektor)
7. Utredning görs och dokumenteras på avsedd blankett bilaga
  1. (Ansvar: förskolans Rektor)
8. Uppföljning genomförs och dokumenteras på blankett 1 (Ansvar: förskolans Rektor)

Diskrimineringsgrunderna, samt lagar som styr

- **Kön**
- **Etnisk tillhörighet**
- **Funktionsnedsättning**
- **Religion eller annan trosuppfattning**
- **Sexuell läggning**
- **Könsidentitet eller könsuttryck**
- **Ålder**

Att förebygga och motverka kränkande behandling återfinns i såväl Diskrimineringslagen (DL) som i skollagen (SL). I skollagen 6 kap 2§ hänvisas till diskrimineringslagen. DL gäller i skolverksamhet och tillåter inte någon form av diskriminering. I DL förutsätts ett maktunderläge för den som utsätts för diskriminering, och att diskrimineringen sker på någon av följande grundvalar: kön, könsidentitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. I skollagen regleras utöver denna typ av missgynnande, också andra former av kränkande behandling såsom trakasserier och mobbning. Dessa behöver då inte utgå ifrån DL:s sju diskrimineringsgrunder, utan handlar också om att förhindra andra former av kränkningar, till exempel mellan elev – elev. Det finns självklart områden där överlappningar mellan lagarna är aktuella. Det finns också områden som är klar diskriminering och i så fall regleras enligt DL.

Viktiga länkar

- **Skollagen 2010:800**
- **Diskrimineringslag 2008:567**
- **Förordning 2006:1083**
- **Skolverkets allmänna råd**
- **Hjulet för likabehandlingsarbetet**
www.do.se
- **Lika rättigheter i förskolan - en handledning**